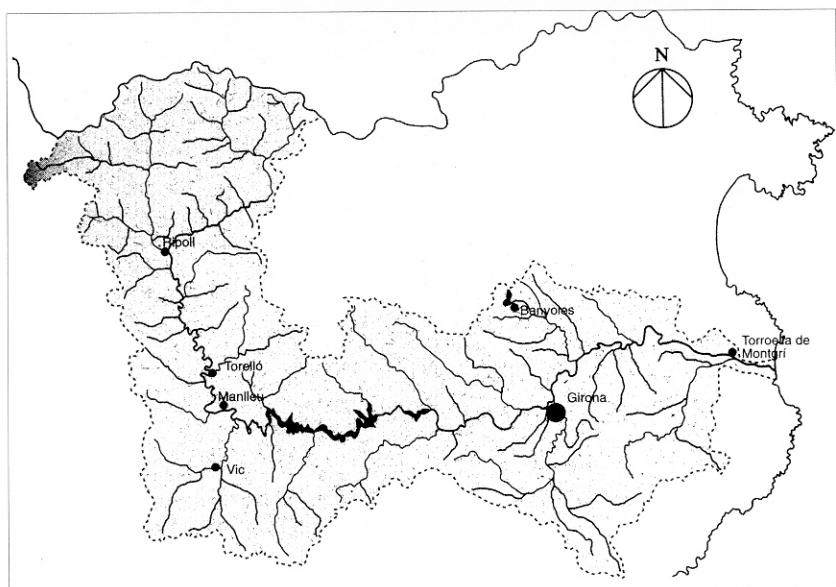

L'AIGUA. EL TER I EL DARÓ

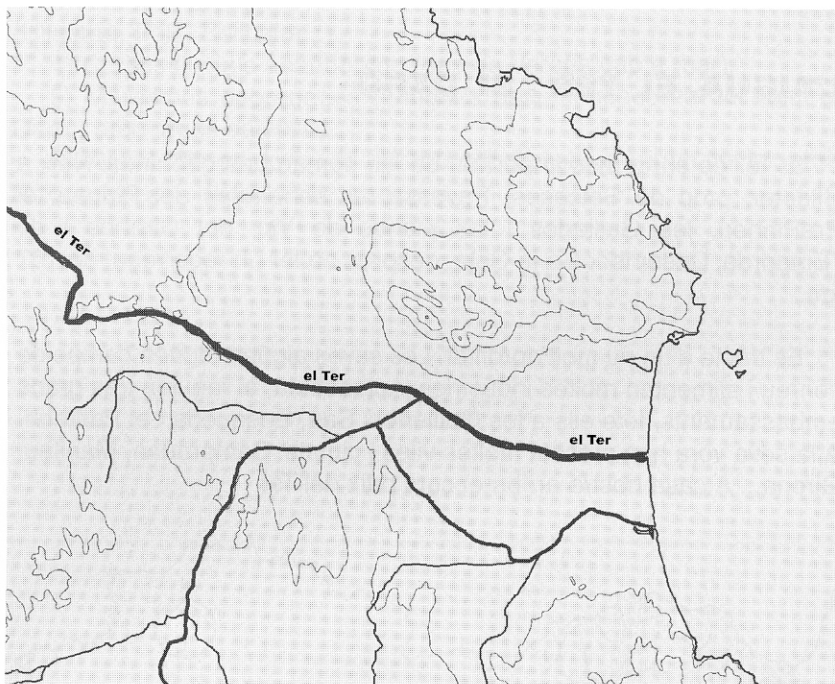
El Ter és el riu més important de les comarques gironines. Neix a Ulldeter, prop de Setcases. Travessa les serralades del Pirineu, el PrePirineu, les Guilleries i les planes de Vic, del Gironès i de l'Empordà. Desemboca a la Gola, després de fer un recorregut de 167 km.

Es tracta d'un riu molt aprofitat. Les seves aigües reguen camps de conreu i alimenten moltes indústries. Actualment, el regulen tres grans embassaments, tots ells a les Guilleries: Sau, Susqueda i el Pasteral. A la seva vora han crescut moltes viles i ciutats: Camprodon, Manlleu, Girona... A casa nostra arriba el curs baix del Ter.

El Ter neix als Pirineus i, després de passar per terres de les comarques de Girona i Barcelona, acaba a la plana del Baix Ter i desemboca a la Mediterrània.

El curs baix d'un riu es caracteritza pel seu caràcter meandriforme. Si observem, però, el traçat actual del Ter comprovarem com el seu curs s'ha canalitzat. Això, si bé ha reduït els riscos d'inundació, ha desnaturalitzat el curs baix del riu.

El Ter, després de Colomers i Jafre, s'obre camí cap a la plana, per on corre d'una manera lenta. Avui el veiem ben definit, però fins no fa molts segles, el recorregut per aquesta plana era ben tortuós i no tan clar.

Del Ter surten una sèrie de recs i canals que fan arribar la seva aigua als camps de la plana. Aquests recs, inicialment, estaven destinats a produir força hidràulica per als nombrosos molins fariners que hi havia a les seves vores.

Actualment, els recs tenen un ús bàsicament agrícola, ja que permeten fer arribar aquest or que és l'aigua a tots els racons de la plana. El rec del marge esquerre del riu passa per Colomers, Jafre, Verges i Belcaire i desemboca al sud d'Empúries. El del marge dret passa pels termes de Gualta i de Pals abans d'arribar a la platja.

Amb aquests canals, les aigües del riu han convertit la plana del Baix Ter en una de les més fèrtils de Catalunya.

Els canals de rec han servit a l'home per portar l'aigua a tots els racons de la plana i poder-la utilitzar en l'agricultura.

Al llarg de la història, el curs baix del Ter ha sofert moltes modificacions. Amb anterioritat a l'edat mitjana, el riu tenia dos braços principals: un d'ells desembocava prop de l'Escala -avui el seu traçat el segueix el curs del rec del Molí- i l'altre desembocava prop de l'Estartit, al Ter Vell.

Amb motiu dels enfrontaments entre els comtes d'Empúries i els de Barcelona, als segles XIII i XIV, el rei Jaume II acusa el comte Ponç Hug d'Empúries de desviar el riu Ter cap a Ullà i Torroella.

El traçat actual del Ter és dels segles XVIII-XIX. En aquest moment es varen suprimir una sèrie de corbes del riu a Canet de la Tallada i va fer-se desembocar el riu més al sud, a la Gola. Això va permetre aprofitar les terres dels d'aiguadeixos.

En aquest plànol es poden veure els cursos dels diferents braços que antigament tenia el Ter en el seu recorregut per la plana.

El Ter Vell de l'Escala i el Ter Vell de l'Estartit són dues antigues desembocadures del Ter; el primer fins al segle XIV i el segon fins al XIX.

La contaminació del Ter ha estat un tema candent i d'actualitat des de la meitat de la dècada dels setanta. A Torroella, l'estiu de 1976, la gent va sortir al carrer per dir prou. Va ser la campanya *Salvem el Ter*.

Amb tot, la problemàtica continua vigent als nostres dies i, de tant en tant, apareixen de nou grans quantitats de peixos morts que ens recorden que el Ter continua contaminat.

El darrer estrall va ser l'any 1994, en plena Festa Major, quan més de trenta tones de peixos varen aparèixer morts al riu Ter. Una elevada temperatura de les aigües, prop de 29°C, la manca d'oxigen a causa del baix cabal i els abocaments d'aigües residuals, en varen ser la causa.

De nou es tornava a posar de manifest la necessitat de gestionar correctament les aigües del Ter en el seu conjunt.

La mortalitat de peixos el juliol de 1976 a causa de la contaminació de les aigües del Ter va ser el motiu de la campanya Salvem el Ter.

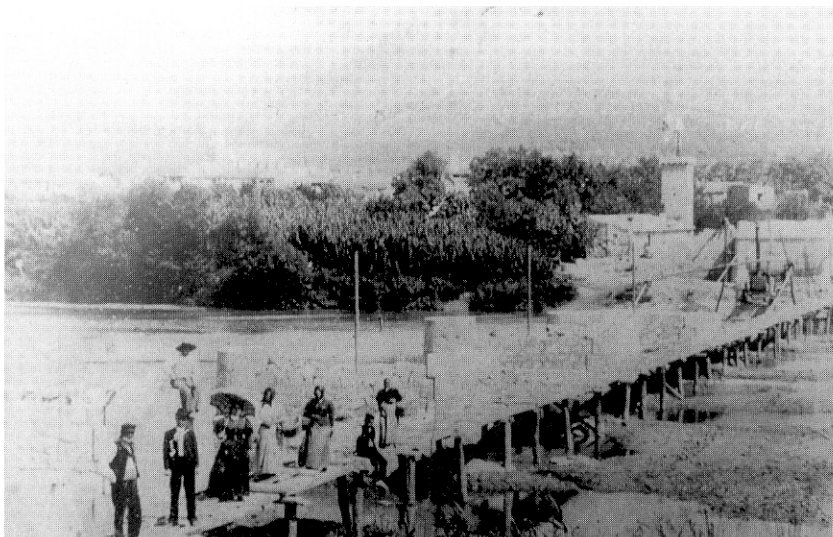

L'agost de 1994 va tenir lloc el darrer estrall, fins ara, al Ter. Una quantitat ingent de peixos van morir aigües avall del pont de Torroella.

Recuperar el riu Ter serà una feina feixuga, però no impossible. Els perills que l'amenacen són, a part de la pol·lució generada per les indústries, les poblacions i les granges, la canalització dels marges, la reducció excessiva dels cabals, la tala dels boscos de ribera, l'extracció d'àrids de les seves ribes...

Si les aigües tornen a ser netes i abundants i les ribes es mantenen intactes i arbrades, prometen ser molt agradables per a les generacions futures, que de nou podran pescar, remar, banyar-se, passejar, observar la flora i la fauna, o simplement anar-hi a dinar, com ho feien els nostres avantpassats.

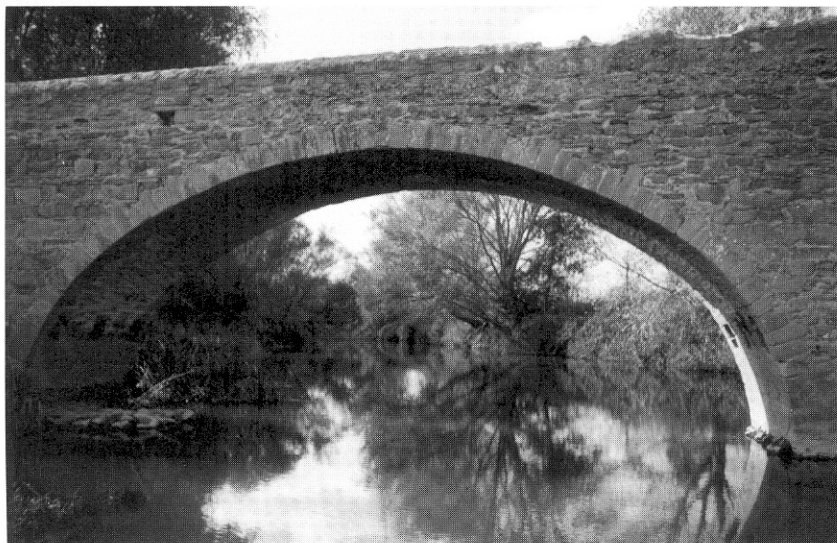

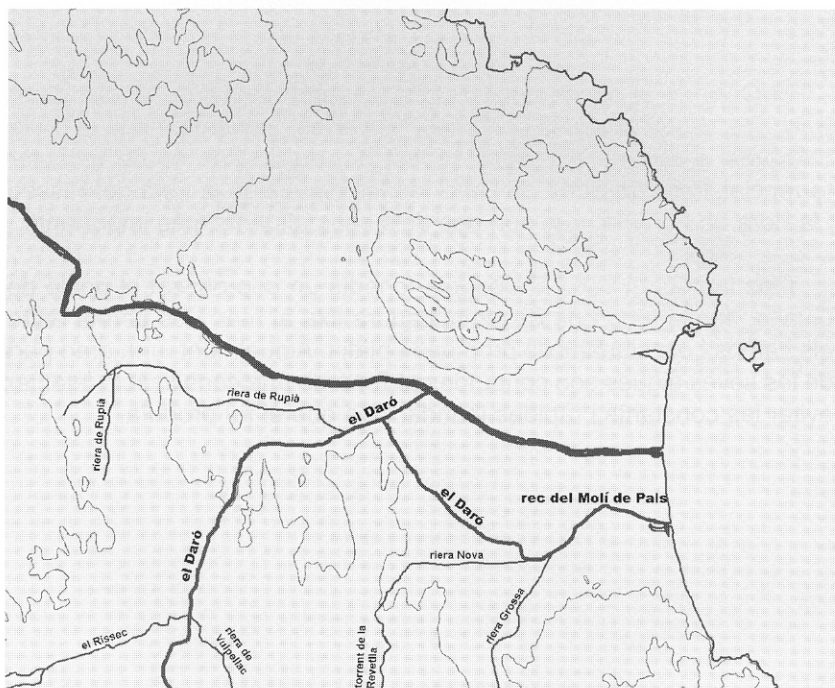
Imatges del Ter d'abans, quan l'aigua baixava més abundant i més neta i es podia anar a passejar pels boscos de ribera de les seves vores i banyar-se al riu.

El Daró és el segon curs d'aigua en importància de la plana del Baix Ter. Neix al massís de les Gavarres, concretament al puig d'Arques, a 531 m. d'alçada. Aquest riu, de 43 km, és de caràcter torrencial. Prop de Serra de Daró rep les aigües de la riera del Rissac i la riera de Fonteta, que són dos dels seus afluents més importants.

Fins fa poc, el seu curs es feia fonedís un cop passat el poble de Gualta, sense tenir una desembocadura fixa al mar, i es perdia entre els camps i els aiguamolls prop de la platja. Actualment, una gran part de les seves aigües són conduïdes al Ter amb una canalització feta per evitar les constants i ràpides inundacions que el riu produïa.

El Daró neix a les Gavarres. És, per tant, un riu ben empordanès.

El Daró i els seus afluents a la plana del Baix Ter.

Als anys setanta es va construir el canal que, des de Gualta, porta una bona part de les aigües del Daró fins al Ter.